

listopad/2009. br. 1,

Bonsaiifriik

online lülten o kulturi uzgoja bonsaija

sadržaj

- 3 Hrvatski bonsai savez
- 4 Dalmatinski bonsai klub
- 6 Profil: Walter Pall inovativni bonsai majstor
- 8 Abeceda bonsaija: Osnovni elementi dizajna bonsaija
- 11 Estetika & hortikultura: O modernim substratima, zalijevanju i prihrani
- 14 Hardware: Hram alati domaće proizvodnje

impressum

BonsaiFrik

online bilten o kulturi uzgoja bonsaija
listopad /2009.
Broj 1.

Izdavač:

Dalmatinski bonsai klub

Adresa:

Uskočka 4 21217 Kaštel Novi, Hrvatska

Tel:

021/230-602

Web:

www.bonsai.hr

E-mail:

kontakt@my-bonsai.com

Urednica:

Marija Hajdić
www.my-bonsai.com

Zamjenik urednice:

Mario Stefanović

Naslovnica:

Juniperus scopulorum - Walter Pall

Design:

Marija Hajdić

web preporuka

Hobi bonsai forum

regionalni bonsai forum

www.hbf.my-bonsai.com

Hrvatski bonsai savez

Na zajedničku inicijativu Dalmatinski bonsai klub i Bonsai klub Zagreb, su se udružili i osnovali 16. 07. 2009.g. Hrvatski bonsai savez (HBS).

neki od "saveznika": Goran, Krešo, Goran, Dubravka, Sebastijan, Marija i Mario s Walterom Pallom

Osnovni cilj novoosnovane udruge je povezivanje u zajedničku udругu svih bonsai udругa/klubova u Republici Hrvatskoj, djelovanje kroz nju, u cilju boljeg i sustavnijeg razvoja bonsai scene u Hrvatskoj, razvoja i unaprjeđenja uzgajivača, te popularizacije bonsaija.

uvodnik

Dragi čitatelji,
ljubitelji i uzgajivači bonsaija,
pred vama je prvi broj BonsaiFrika, online biltena o kulturi uzgoja bonsaija.

Ideja je nastala sasvim slučajno, realizacija je išla naglo, a sudbini ne brinemo ...

Doživite nas tek kao trenutak nadahnuća frikova koji su ljudi za bonsaima!

Marija Hajdić & Mario Stefanović

info

Hrvatski bonsai savez

MB: 17003547

Predsjednik: Andrija Zokić

Dopredsjednica: Dubravka Naumovski

Adresa: Uskočka 4, 21217 Kaštel Novi

E-mail: bonsai.savez@gmail.com

www.bonsai-savez.hr

U Skupšini HBS-a nalaze se po tri predstavnike svake članice / kluba:

Predstavnici Bonsai kluba Zagreb:

Goran Čajko, Krešimir Pološki,

Dubravka Naumovski

Predstavnici Dalmatinskog bonsai kluba:

Denis Firić, Marija Hajdić i Andrija Zokić

Dalmatinski bonsai klub

radionica 2007.

Dalmatinski bonsai klub

Vinogradska 60, Split
MB: 1893807

žiro račun: 2390001-1100342170 HPB
predsjednica: Marija Hajdić
dopredsjednik: Siniša Kosmos, tajnik: Tonči Škabar

e-mail: kontakt@my-bonsai.com
www.bonsai.hr

U Splitu u ožujku 2004.g. osnovan "Dalmatinski bonsai klub" (DBK), s ciljem promicanja, razvitka i unaprjeđenja, te širenja kulture oblikovanja i uzgajanja bonsaija u Dalmaciji. Trojka koja se odlučila upustiti u tu avanturu bili su: Denis Matijaš, Mladen Vidović i Marija Hajdić.

U svom dosadašnjem radu DBK se predstavljao na sljedećim brojnim manifestacijama: Sajam Gušti 2004. u Splitu, VII. Dani volontera 2004., III Kaštelanski praznik cvijeća – 2004.g., u dvorcu Vitturi u Kaštel Lukšić, IV Kaštelanski praznik cvijeća – 2005.g., u dvorcu Vitturi u Kaštel Lukšiću, 31. Međunarodni Praznik cvijeća, 2006.g., u Splitu.

Krunu aktivnosti kluba čini organiziranje međunarodnih bonsai konvencija uz jednog od najboljih europskih bonsai majstora Waltera Palla:

I. DANI BONSAIJA U DVORCU VITTURI 5 – 6. SVIBNJA 2007.G. U KAŠTELIMA

Prva jugoistočno-evropska bonsai konvencija u Kaštelima u dvorcu Vitturi uz gostovanje bonsai majstora Waltera Palla okupila je uzgajivače iz cijele Hrvatske, BIH, Slovenije i Crne Gore. Događaj se sastojao od međunarodne izložbe bonsaija. Bonsai majstor Waltera Palla, je održao demonstraciju oblikovanja bonsaija od autohtonih biljnih vrsta, te drugi dan radionicu sa bonsai uzgajivačima.

II. DANI BONSAIJA U DVORCU VITTURI 8 – 9. OŽUJKA 2008.G. U KAŠTELIMA

Kaštela su posjetili brojni uzgajivači iz jugoistočne europske regije, a zanimljivo je spomenuti i to da je događaj promoviran čak i u Kini u časopisu China flower plant & penjing. U centru konvencije je edukacija uzgajivača, a tko bi to bolje osigurao osim majstora Waltera Palla, koji je održao predavanje o estetskim i hortikulturnim aspektima bonsaija, a poslije toga kritiku stabala koje su donijeli uzgajivači. Sutradan je vodio praktičnu radionicu sa bonsai uzgajivačima.

dalmatinski bonsaisti: Siniša, Marko, Marko, Tonči i Denis

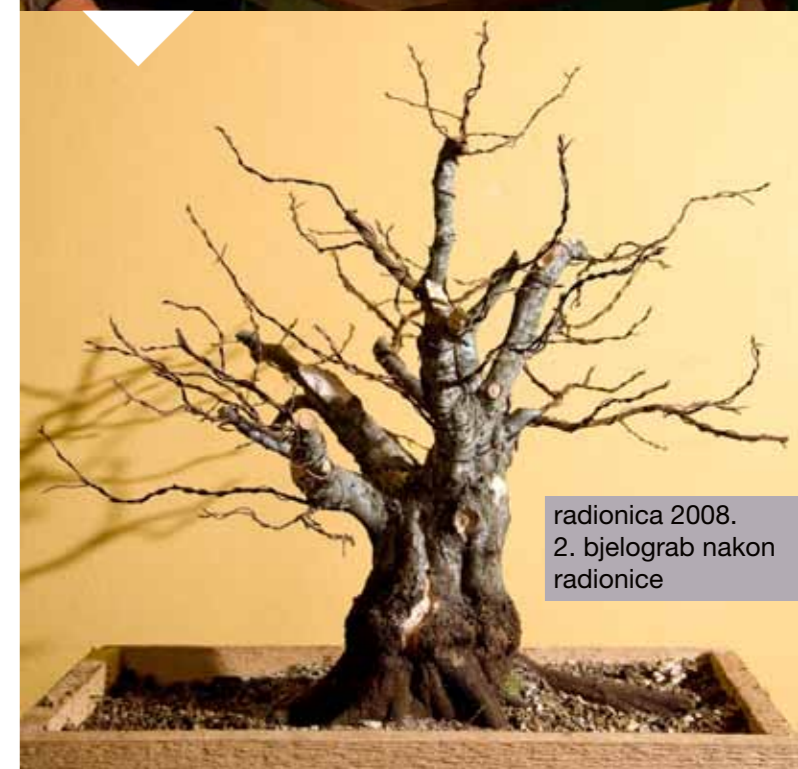
demonstracija na bjelograbu 2007.
1. bjelograb prije oblikovanja

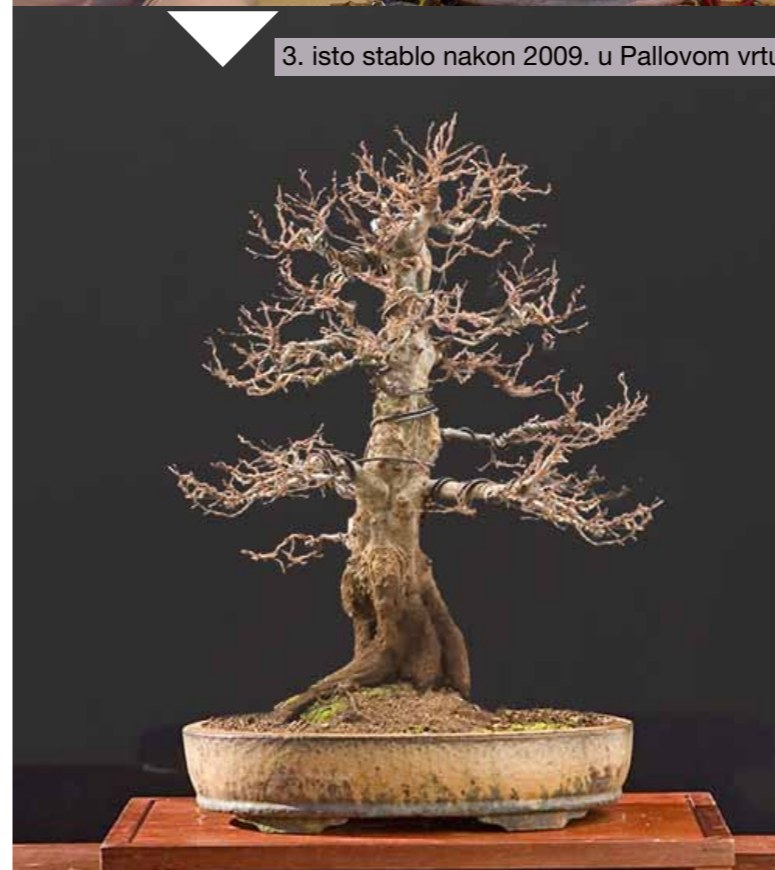
kritika stabala 2008.
1. bjelograb

2. bjelograb na kraju demonstracije

radionica 2008.
2. bjelograb nakon radionice

3. isto stablo nakon 2009. u Pallovom vrtu

3. isto stablo 2009.

Walter Pall

inovativni bonsai majstor

demo u Kaštelima 2007.

Walter Pall je jedan od najznačajnijih europskih bonsai majstora današnjice. Ono što ga čini posebnim i drukčijim je to da su njegovi bonsai oblikovani u takozvanom "prirodnom stilu". Kaže da mu je osnovna težnja pri oblikovanju bonsaija stvoriti osjećaj zrelog stabla u prirodi koliko je to najviše moguće – "Želim da moj bonsai izgleda kao stablo i pri tom izbjegavam sve stereotipe. Oblikovanju bonsaija se danas često pristupa kao zanatu u kojem se kopira ono što je već napravljeno. Uzgajivači se drže klasičnih japanskih stilova i pravila, te zaboravljaju da biti umjetnik znači biti kreativan. I ja sam u početku u fazi učenja kopirao klasične bonsaije, dok danas radim prema svom vlastitom osjećaju i odbacujući teret tradicije."

Rođen je 1944.g. u planinama Austrije, a živi u Njemačkoj, u mjestu Egling u blizini Münchena. Nakon što je 1978.g. u vrtnom centru u Münchenu na izložbi prvi puta vidio bonsai, za njega je to bilo nešto potpuno novo, fascinantno; osjetio je izazov da sam pokuša uzgojiti nešto slično. Da bi naučio o uzgoju bonsaija, pročitao je sve knjige i časopise na engleskom i njemačkom jeziku koje su mu tada bile dostupne. Tada su najveći utjecaj na njega su imale knjige bonsai majstora Johna Nake (Bonsai techniques I i II) i Petera Adamsa. Prisustvovao je kao promatrač na mnogim bonsai konvencijama, učio je gledajući demonstracije majstora bonsaija, ali nikada nije sam sudjelovao na radionicama. Za sebe kaže da je samouk i da je to svakako najteži način stjecanja znanja o uzgoju ovih neobičnih patuljastih stabalaca.

Od 1990.g. se bonsaijem bavi profesionalno, te kao predavač posjećuje i održava radionice širom svijeta u SAD-u, Južnoj Americi, Kanadi, Južnoj Africi, Australiji i naravno Europi. Od 2007.g. i u Hrvatskoj redovito svake godine održava radionice i demonstracije oblikovanja bonsaija.

Od 2001. se tradicionalno u njegovom vrtu krajem kolovoza održava susret "Late Summer Meeting" na kojem se okupljaju bonsai uzgajivači iz cijele Europe kako bi se upoznali s novim tehnikama i vidjeli jednu od najvećih kolekcija bonsaija u Europi. Zadnje dvije godine tom susretu su prisustvovali i hrvatski uzgajivači.

POKUŠAJTE NAPRAVITI NEŠTO DRUKČIJE!

Walter Pall je prvi bonsai majstor u Europi koji je započeo s uzgojem bonsaija od autohtonih vrsta drveća, pronađenih i izvađenih u alpskim planinama.

U početku je za oblikovanje bonsaija koristio materijal kupljen u posebnim vrtnim centrima specijaliziranim za uzgoj bonsaija (tzv. "bonsai nursery"), koji postoje u svim zapadnoeuropskim zemljama. Kaže da ga danas takav materijal ne zadovoljava jer se od njega može napraviti samo tipični školski bonsai. Oblikovanje takvih bonsaija je važno u

fazi učenja. Pravi izazov i zadovoljstvo nalazi u pronalaženju i vađenju pogodnog materijala iz prirode, te njegovom oblikovanju u bonsai. Smatra da ova stabla imaju više karaktera od uzgojenog materijala iz rasadnika koji živi u idealnim uvjetima. Karakter stablu daje velika starost ali i iskustvo. Stabalca koja vadi iz prirode obično su oko 100 godina stara, neka i nekoliko stotina godina. Rane, sasušene grane ili dijelovi debla, čvorovi i sl. svjedoče o iskustvu tih stabala. Za uzgoj bonsaija izvađenih iz prirode potrebno je više iskustva i vremena.

Svim uzgajivačima i ljubiteljima bonsaija koji žele unaprijediti svoje znanje i rad savjetuje da prvo što bolje ovladaju hortikulturnim i zanatskim aspektima uzgoja bonsaija. "Važno je naučiti sva tradicionalna pravila oblikovanja i učiti iz što je moguće više izvora. Zatim treba prijeći na umjetničke aspekte i pokušati pronaći svoj vlastiti put. Intenzivno radite sa svakom bonsaiju pokušavajući primijeniti sve što ste naučili. Nemojte pokušavati napraviti jako dobru kopiju klasičnog bonsaija, već pokušajte imitirati izgled velikog stabla, kakvog vidite u prirodi. Bonsai nisu japanska ili kineska vrsta drveća, već prava stabla iz prirode. Razmišljajte o nemogućem, pokušajte napraviti nešto drugačije. Uložite svu svoju ljubav u bonsaije. Ne postoje granice u umjetnosti oblikovanja bonsaija koja bi sprječavale vašu slobodu. Radite bonsai na svoj način!"

M.H.

Pinus mugo 'Salvador Dali'

Acer palmatum

Picea abies

Osnovni elementi dizajna bonsaija

Privlače vas bonsai a ne znate kako i kada startati. Idealno je započeti u sezoni mirovanja, odnosno prije početka sezone rasta, kada se mogu raditi hortikulturni zahvati na stabalcu. Biljka koja se oblikuje u bonsai se često u bonsai žargonu naziva startni materijal. O kvaliteti tog startnog materijala ovisi i kasnija kvaliteta bonsaija ili bolje rečeno, neke manjkavosti na startnom materijalu se ne može utjecati ni višegodišnjim radom, a na neke može. Jako je važno poznavati razliku, prije nego što krenete sa uzgojem.

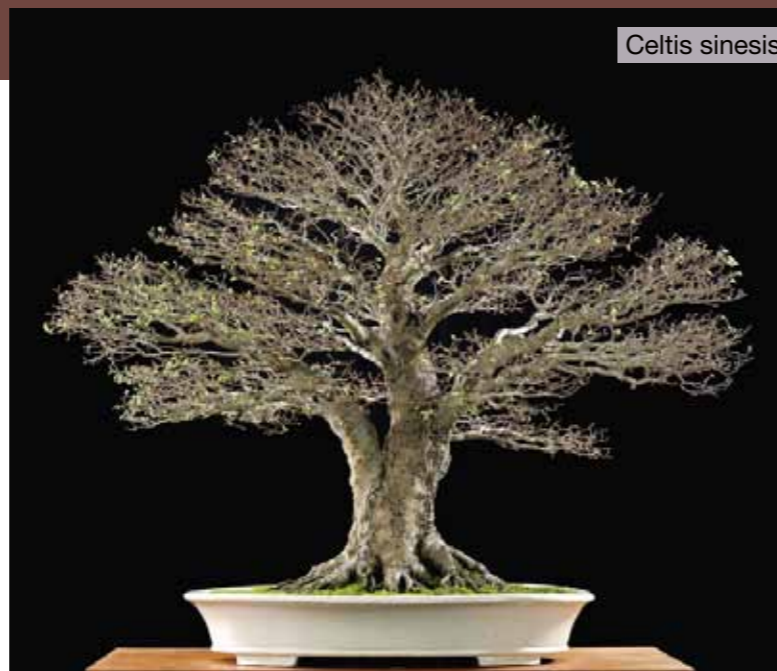
Dakle, jako je važno poznavati važnost i mjerila kvalitete za svaki od tri osnovna elementa bonsaija: baza debla, deblo i krošnja.

1. BAZA DEBLA

Baza debla je mjesto gdje deblo ulazi u zemlju. Bonsai bez dobre baze je bez stabilnosti i deblo slični na obični stup zabijen u zemlju. Npr. masline i hrastovi često imaju zadebljanje, širenja na dnu debla (jap. bankon) koji stvara osjećaj stabilnosti, dok kod nekih drugih vrsta kao što su grab i jasen dobra baza čini površinsko je korijenje (jap. nebari). Kvalitetna baza debla je osnovni i najznačajniji element dizajna bonsai stabalca. Ukoliko startni materijal nema odgovarajući nebari nemoguće ga je naknadno razviti.

Naravno postoje iznimke. Primjerice kada stabla imaju toliko upečatljivo i karakterno deblo koje svojom masivnošću stvara dojam stabilnosti, ili stabalca koja su tako estetski oblikovana da im je u prvom planu odnos između izražajnog karaktera debla i krošnje.

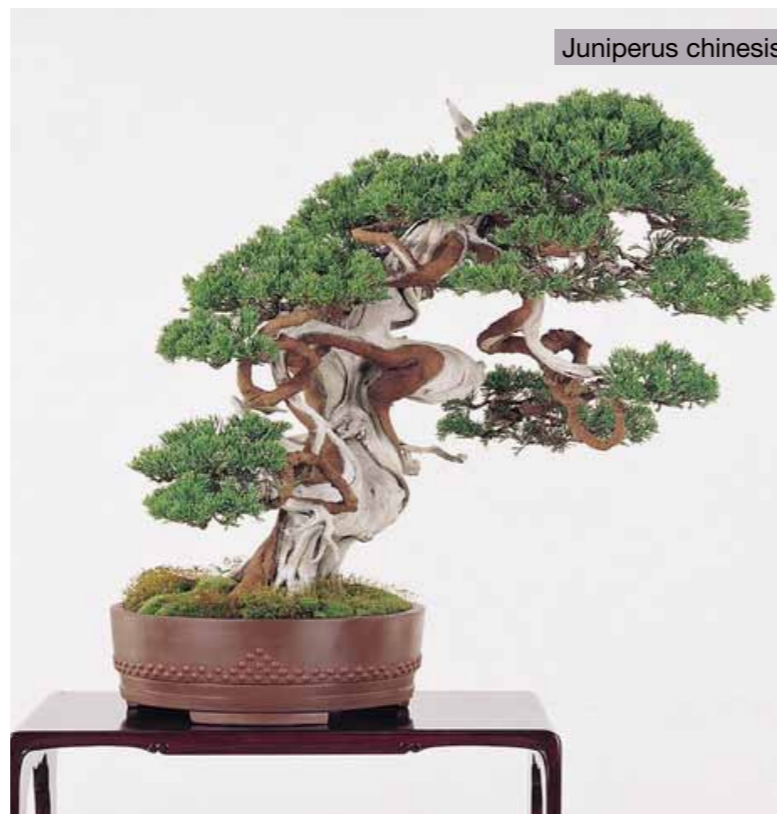
Nije dobro da površinsko korijenje bude samo sa jedne strane stabalca, već treba biti raspoređeno radijalno uokolo debla ili barem dva korijena na dvije nasuprotne strane. Nebari bi trebao biti snažniji i naglašeniji na strani na koju je deblo nagnuto, jer na taj način dodatno stvara osjećaj dobrog oslonca stablu koje se nakrivilo, otprilike na način kako čovjeku stopalo služi kada se tijelom nagnije prema naprijed.

Celtis sinesis

2. DEBLO

Jedna od osnovnih karakteristika koju mora imati deblo je postupni pad promjera odozdo (od baze debla) prema gore (prema vrhu), odnosno postupno sužavanje. To pridonosi prirodosti izgleda stabalca. Ukoliko je deblo stabalca jednako debelo pri bazi i pri vrhu, ono se više doima kao štap, a ne kao stablo, gubi na karakteru pa samim time i na kvaliteti.

Juniperus chinensis

Ficus microcarpa

Deblo stabalca mora imati zanimljivi „pokret“ i pri tome se ne misli na tipičnu savijenost u obliku slova „s“ karakterističnu za mala komercijalna stabalca koja se prodaju kao bonsai (iako ona to nisu) po vrt-nim centrima. Pokret debla – je kao stav- poza, na koju se onda nadograđuje krošnja te oni zajednički odaju dojam npr. starog umornog stabla, ili mladog i živahnog stabla; nagnutog stabalca; ponosnog stabla; ili stabla koju prkosi vjetru ... na uzgajivaču je da prepozna karakter debla, mogućnost koju on daje i daljnjim oblikovanjem to nadogradi i učini vidljivima svima nama kada nakon višegodišnjeg uzgoja stablo dobije finalnu formu. U tome važnu ulogu igra iskustvo. Početnici pribjegavaju nekim tipičnim formama dizajna, dok iskusniji uzgajivači ukoliko su iznimno talentirani uspiju razviti nešto specifično samo za njih, u tim slučajevima te bez da znate čije je stabalce možete „osjetiti“ autora. Deblo odnosno stablo bonsaija je u pravilu niže od stabla te vrste koje raste u prirodi u normalnim uvjetima, odnosno ono je zdepasto. Starija i

Euryajaponica Thunb

Celtis sinensis

karakternija stabla imaju veću vrijednost i drže se kvalitetnijima. Stara ispucala kora na deblu daje kvalitetu, ali ne može se očekivati kod npr. crnog jasena koji i u dubokoj starosti imaju glatku koru. Izgledu starosti debla mogu doprinijeti određeni detalji, a to su suhi dijelovi. To mogu biti suharc grančica, na mjestima gdje je nekoć bila grana (jap. jin) ili suhi dijelovi duž debla (jap. shari) ili rupe u deblu (jap. uro). Suhi dijelovi više odgovaraju dizajnu četinjača nego listopadnih vrsta. Suhi dijelovi moraju vješto biti uklopljeni u dizajn stabalca i izgledati prirodno, inače je bolje da ih nema.

web

Fotografije uz tekst su sa
Taiwan Bonsai Creators godišnjih izložbi
<http://sidiao.myweb.hinet.net>

Juniperus chinensis

3. KROŠNJA

Krošnja je zadnje na što treba obratiti pažnju kod odabira startnog materijala od kojeg ćemo tek krenuti formirati bonsai stabalce. Početnicima dopadljiva krošnja prva upada u oči, a to je najčešća greška, jer brzo odaberu materijal koji već ima donekle formiranu krošnju. Obično zanemare prva dva elementa, na račun trećega. Treba imati na umu da se baza debla i karakterno deblo ne mogu unaprijediti naknadno ili mogu ali iznimno teško. Zato je važnije odabrati materijal sa kvalitetna prva dva elementa, dok je krošnja ta koja se može naknadno formirati.

Ono što je kod krošnje bitno je samo raspored osnovnih grana koje rastu iz debla dok se njihova daljnja fina razgranjenost postiže naknadno, kroz godine uzgoja.

Postoji petnaestak tipičnih bonsai stilova koji su klasificirani za potrebe učenja i početnog razumijevanja oblikovanja bonsaija. To su npr. metla-stil, pravilni uspravni stil, nepravilni uspravni stil, nagnuti stil, vjetrom-šibani stil, stil višestrukog debla i sl, a imena imaju obično prema izgledu debla stabalca, pa tako pravilni uspravni stil karakterizira potpuno ravno i uspravno deblo, za razliku od nepravilnog uspravnog stila gdje deblo blago krivuda itd. Priroda ne poznaje te stilove što ćete brzo utvrditi ako započnete promatrati drveće u prirodi u potrazi za inspiracijom. Zato se u oblikovanju bonsaija ne treba držati tih formi kao predložaka, već treba kombinirati u učiti od prirode.

Osnovni način kako se formira krošnja je puštanje izbojaka u vegetativnoj sezoni da rastu i njihovo plansko orezivanje radi postizanja razgranjenosti odnosno zgušnjavanja. Pravilnim orezivanjem krošnje kroz dugi niz godina postiže se fina razgranjenost, a debljina grančica od debla prema periferiji krošnje postaje sve tanja, baš kao i kod stabala u prirodi.

M.H. & A.Z.

Celtis sinensis, 76cm

Zelkova Serrata, 88cm

Desmodium umbellatum, 90cm

Clerodendron inerme, 60cm

O modernim substratima, zalijevanju i prihrani

piše: Walter Pall

web

Nedavno se u sklopu foruma Njemačkog bonsai kluba razvila diskusija na ovu temu. Slijedi prijevod odgovora Waltera Palla objavljen u cijelosti i uz njegovo dopuštenje.
<http://walter-pall-bonsai.blogspot.com/2009/04/about-substrate-watering-and-feeding-in.html>

„Supstrat, zalijevanje i gnojenje ne možemo promatrati izolirano. Sve to je povezano i osim toga u igru još dolazi biljka (drvo): zimzeleno, listopadno, mlado, staro, tek presađeno, tek izvađeno itd. Osim toga tu su i životne navike i uvjeti uzgajivača bonsaia.

Dakle – nema jasnog odgovora?

Ima! No treba sve točno pročitati i SVE slijediti tj. uraditi. Ako se bilo koji od ovih savjeta primjeni izolirano, to će vjerojatno dovesti do katastrofe.

SVE OTPRIJE ZABORAVITE

Sve što o tim temama piše u velikoj većini bonsai knjiga treba bez izuzetka zaboraviti. To je sada sasvim novi svijet (nova priča). Čak i ako su prijašnje metode funkcionirale, u kombinaciji sa novima bit će pogrešne ako ne i pogubne za drvo.

SUBSTRAT

Supstrat mora imati granule otprilike iste veličine, mora dobro primati i otpuštati vodu, supstrat ne smije sadržavati zemlju, ne smije se lagano drobiti, mora biti jeftin, mora biti lagan u suhom stanju zbog lakšeg prenošenja većih drveća.

Dakle, u obzir dolaze: vulkanski šljunak, drobljena ekspandirana glina, zeolit, tvrda akadama, stiroporne kuglice (nije šala!) ili neki drugi supstrati koji se mogu naći na tržištu pod uvjetom da zadovoljavaju gore navedene uvjete.

Normalna Akadama nije najbolja jer se drobi, pogotovo pod djelovanjem mraza i nakon toga stvara opasni nepropusni sloj.

Ne treba koristiti: bilo koju vrstu zemlje za cvijeće, kompost, kamenje, sitne kamenčiće, pijesak i slično. Naravno da neko drvo može živjeti i u pijesku, ali to uopće nije optimalno.

Sve navedene supstrate možete sami po potrebi miješati. Svi se nakon presađivanja mogu, bez razmišljanja, ponovno upotrijebiti. Postoje bezbrojni "idealni supstrati". Prema mom mišljenju potpuno je svejedno što se od navedenog uzme i u kakvoj mješavini (omjeru).

kokosova vlakna

Floreopor - ekspanzirana glina

Web
 Floreopor
 proizvođač AgroHoblaj d.o.o.
<http://www.agrohoblaj.hr>

DODATAK SUPSTRATU

U modernim supstratima nema tragova zemlje, dakle oni su "mrtvi". Osim toga isušuju se vrlo brzo i zbog toga je potrebno i po nekoliko zalijevanja tokom vrućih dana. Kod mene se dobrom pokazala mješavina: grubi treset poznat pod imenom bijeli treset. Ima ga u svakom vrtnom centru. Ponekad se zove i treset za gnojdbu (transport gnojiva željeznicom je jeftinije nego transport zemlje). NE uzimati crni, brašnasti treset. U Americi je treset izuzetno teško naći. Zato oni uzimaju sitno sjeckanu koru drveta. I to se može koristiti isto kao i kokosova vlakna ili Boncooco. Ja uzimam 15-20% toga. Dakle, 80% bilo kojeg modernog supstrata i 20% bijelog treseta. Za borove, masline i slično drveće uzimam još manje treseta. Kod jako malih drveća uzimam isto manje treseta. Ti organski sastojci supstrata služe za bolje spremanje vode i poboljšavaju životne uvjete u supstratu. Treset navodno sadrži i neke hormone koji koriste i supstratu i biljci. Ti organski sastojci se raspadaju za 2 do 5 godina. Zato ih treba pažljivo primjenjivati. Upitna je i ponovna upotreba supstrata koji sadrže treset nakon presađivanja.

vulkanski šljunak

ZALIJEVANJE

Od kraja ožujka zalijevam svaki dan, svejedno da li je supstrat u posudi suh ili nije. Ne zalijevam samo ako zaista padne puno kiše. Ako je vruće ili jak vjetar, odnosno kombinacija navedenog, mora se zalijevati dva do čak tri puta na dan. Vrlo mala drva treba ionako zalijevati najmanje 2 puta dnevno. Zalijevam SVA drva, nema individualnog zalijevanja. Svaki početnik može zalijevati, treba samo sve dobro namočiti. Potpuno je svejedno koju vodu koristite. Vodovodna voda je jako dobra. Za sve biljke. Ja imam vodovodnu vodu tvrdoće 23 stupnja po Njemačkoj ljestvici i koristim je za SVO drveće. Za skupe javore, čak i za azaleje. Zalijevam sa debelim vrtnim crijevom i prilično širokim mlazom. Ne zalijevam pojedinačna drva nego cijele površine, kao kod zalijevanja vrta. Kada zalijevate, onda to činite agresivno. To znači da treba SVE dobro namočiti, cijelo drvo od gore pa do dolje. Voda mora istjecati iz svih rupa na posudi. Sa modernim supstratima je gotovo nemoguće previše zalijevati drvo. Premalo zalijevanja je daleko opasnije. Mnogi bonsai uvenu u modernim supstratima jer se zalijevaju prema klasičnim metodama - znači malo.

akadama i kanuma

GNOJENJE

Sa modernim supstratima gnojenje više uopće nije neka tajna. Svako gnojivo koje se koristi za biljke je dobro, kemijsko ili organsko. Svako gnojivo treba imati relativno veliki postotak dušika. Samo sa dušikom biljke mogu rasti.

Ja koristim tekuće gnojivo koje svakog proljeća kupujem u Aldi-u. Koristim i suho gnojivo koje kupujem u kartonima. Dva puta godišnje bacim i pola šake suhog kokošjeg gnojiva na supstrat. Koliko gnojiti? DALEKO VIŠE NEGO STE IKADA SANJALI! Ja gnojim i do 60 puta (šezdeset puta!) više nego većina ostalih bonsaista. Svakih 10 dana uzmem kantu od 10 litara i u to stavim TRI puna čepa tekućeg gnojiva (jedan čep je preporučen!). Sa tom vodom zalijem sve drveće. Svejedno da li je zimzeleno, listopadno, malo, veliko, upravo presađeno ili ne. Znači od kraja ožujka do početka listopada je otprilike 200 dana, dakle oko 20 gnojenja. Većina bonsaista gnoji 2-3 puta godišnje u malim dozama jer su to tako naučili. Ako je dakle preporučen jedan čep gnojiva na 10l vode, oni uzmu pola. Ja uzimam TRI. Ostali bonsaisti gnoje dakle sa 2-3 čepa gnojiva godišnje, ja gnojim sa 20x3=60 čepova. To je dakle 20 do 60 puta više. Uz to dolazi još i jako kokošje gnojivo. Koje kakvi azijski "kolačići" (Düngekuchen) i sl. su po mom mišljenju potpuno nepotrebni i zapravo prevaziđeni. Kome to pričinjava zadovoljstvo, može ih koristiti. Oni zasigurno nisu štetni. Biogold je bio razvijen za korištenje sa Akadamom, znači sa modernim supstratom. Znači možete ga isto koristiti bez bojazni. I ja ga rado koristim - ako mi ga netko pokloni. Zdrobim ga i posipam po pov emoguće jer se višak soli ispire agresivnim zalijevanjem. Kod mene to funkcionira čak i sa azalejama. Zbog svega toga bez razmišljanja ponovno koristim već upotrijebljeni supstrat.

Biogold

Stručnjaci preporučuju!

ORGANIK

100% organsko gnojivo s dugotrajnim djelovanjem

20 kg Plantella Organika zamjenjuje 600 kg stajskog gnojiva

1x = 24x

paletirano kokošje gnojivo

Web

Plantella Ogranik
 proizvođač Unichem d.o.o.
<http://hr.unichem.si/>

ZA KRAJ

Još jednom: SVE ILI NIŠTA. Tko agresivno zalijeva i gnoji a koristi klasične supstrate tj. zemlju - taj će sigurno ubiti svoje drveće. Tko koristi moderne supstrate, ali i dalje jako pažljivo tj. slabo zalijeva i gnoji - taj će isto ubiti svoje drveće.

To je sve. Sada može svatko napisati svoje mišljenje o toj temi. Meni je to svejedno i u budućnosti ću sve rijeđe započeti rasprave o toj temi. Tko mi ne vjeruje neka pogleda moju galeriju ili neka pita ljude koji su bili kod mene i vidjeli moj vrt.

Ja to sve nisam jednostavno izmislio. To je moderno vrtlarstvo primijenjeno na bonsaie. No u ovom obliku je to ipak za većinu čitatelja novo i čini se gotovo nevjerovatno. Doduše radi se o prilično starim tehnikama koje se vrlo uspješno primjenjuju u vrtlarstvu već desetljećima, a u uzgoju bonsaia otprilike desetak godina."

prijevod s njemačkog: A.H.

HRAM alati domaće proizvodnje

Za početak bi želio otkriti značenje imena HRAM! Kako bi se znalo iz koje to zemlje dolaze ovi kvalitetni alati, ime smo započeli sa HR što je službena oznaka Lijepa naše, A je Andrija Zokić koji je prvi pokrenuo ideju o izradi HRAM alata, a M sam ja Mario Stefanović kao realizator konačnih izvedbi HRAM alata. Svakom alatu, prethodili su prototipovi koji su prolazili testove u područjima primjene. Tu su se otkrivali razni nedostaci i osluškivale primjedbe i prijedlozi forumaša sa HBF-a i tako zajedničkim snagama, danas s ponosom predstavljamo HRAM alate.

Grupa bonsai forumaša sa [Hobi bonsai foruma](http://hbf.my-bonsai.com), imala je veliku potrebu za profesionalnim alatima

koji se nalaze u ponudi svjetskih trgovina i manufaktura. Zbog svih zavrzama oko uvoza i pretjerano skupih dažbina, odlučili smo pokrenuti HR projekte i sami sebi napraviti alate.

Prvi alati bili su kukasta dlijeta, koja su vlastitim angažmanom prekopirali Marija i Andrija te dali iskovati kod lokalnog majstora. Potreba je prerasla mogućnosti prvog majstora, pa smo uposlili drugog Majstora i dobili profesionalniji alat, koji je kroz upotrebu u praksi, ispravljao početničke greške. Do danas su HRAM alati svoje mjesto našli kod bonsaista iz Slovenije, Češke, Njemačke, a vidjeli su i Belgiju.

Kvalitetan rad Majstora i naša potreba za novim alatima, rezultirala je proizvodom namijenjenim iskapanju yamadoria, a od milja je nazvan Čajkomlat, po našem zaslužnom članu koji je nekad negdje s neta skinuo nacrt i u homemade aranžmanu napravio prvi Čajkomlat. Čajkomlat je za sada zastupljen samo u HR i već je doživio nekoliko usporednih izdanja iste funkcije no za različite terene.

Sva ta izvađena drva, treba na nečemu i obraditi, pa smo si projektirali i napravili radni stol okretalicu, koji je svim korisnicima pružio ugodniji rad, a neki se kunu da im drva izgledaju ljepše kad su oblikovana na HRAM-HBF okretalici.

Projekti koji su još u nastajanju su, naprtnjača za prijenos iskopanih yamadoria, metalni štapić za presađnju i stalak za kolutove žica.

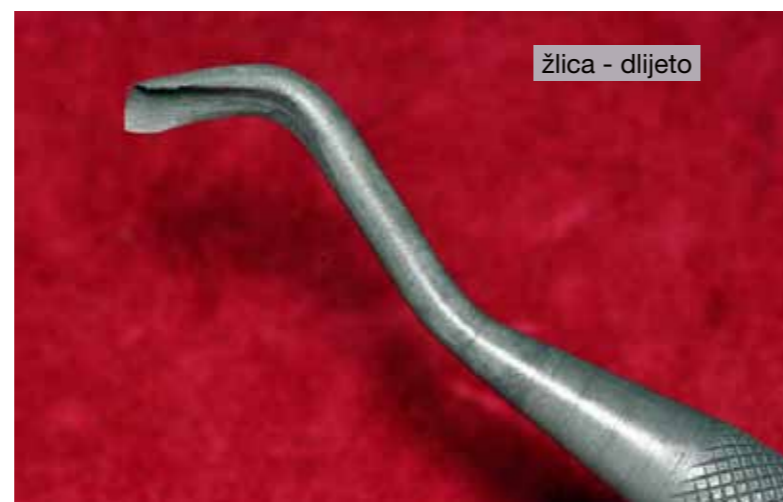
HRAM DLIJETA

Početno je napravljeno 5 dimenzija kuka (dimenzije dlijeta: 4, 6, 8, 10 i 12 mm), zatim su slijedile 3 žlice (dimenzije dlijeta: 4, 8 i 12 mm) da bi na kraju, komplet bio upotpunjen sa još 3 vrlo bitna noža. Kako se koji od alata primjenjuje, i kako se njima služiti u praksi, više govora biti će u idućim izdanjima BonsaiFrika.

M.S.

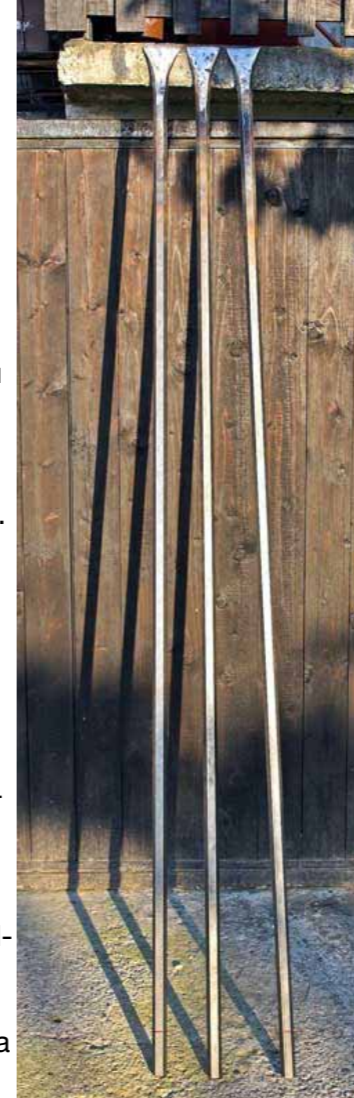
kukasto dlijeto

žlica - dlijeto

čajkomlat

stol - okretalica

web

Podforum o HRAM alatima
na Hobi bonsai forumu

<http://hbf.my-bonsai.com/index.php?board=30.0>

